

Handläggare
Rosa Rahbar
Telefon: 08-50802176

Till
Järva stadsdelsnämnd
Datum 2024-10-24

Motion om skolfrid, KS 2024/543

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/543

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Sammanfattning

En remiss från kommunstyrelsen inkom den 16 maj 2024 till Järva stadsdelsnämnd med en begäran om att nämnden ska yttra sig gällande motion om skolfrid, lämnat av Jan Jönsson (L). Mot bakgrund av inkommande motion om skolfrid anser skribenten att fullmäktige uppdrar ett program i enlighet med Liberalernas program Skolfrid.

Liberalerna vill se att frågan om trygghet och studiero vidgas till att handla om skolfrid. Skolfrid innebär att eleven ska vara trygg på väg till skolan, i klassrummet, på rasten och när eleven går hem från skolan. Skolfridens upprätthållande är en kontinuerlig process, med flera inblandade parter som lärare, ledning, elevhälsa, elever, föräldrar, socialtjänst, polis och andra aktörer.

Förvaltningen delar skribentens uppfattning om vikten av studiero där en samverkan sker mellan skola, föräldrar, polis och socialtjänst.

Förvaltningen vill uppmärksamma att det idag sker en tät samverkan mellan skola, föräldrar, polis och socialtjänst i syfte att arbeta förebyggande och indikerat för stadsdelsområdets barn och unga.

Förvaltningens slutsats beträffande redogörelse om studiero är att det arbete som bedrivs inom ramen för den lokala överenskommelsen mellan Järva stadsdelsförvaltning och lokalpolisområdet i Järva (SÖK), barn och unga i samverkan (BUS), trygghetsvandringar och operativ lägesbild vid skolans

närmiljö samt linjeverksamhet går i överensstämmelse med förslagen.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på motion.

Bakgrund

Kommunstyrelsen, Rotel III, har remitterat en remiss gällande motion om skolfrid, lämnat av Jan Jönsson (L). Remissen inkom till Järva stadsdelsnämnd daterad den 16 maj 2024 med en begäran om yttrande. Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Akademikerförbundet SSR, BRIS - Barnens rätt i samhället, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Organisationen MÄN, Sveriges lärare Stockholm, Sveriges skolledare Stockholm, Unizon.

I motionen lyfts förslag som enligt skribenten syftar till att uppnå ett starkare lärande, utnyttja undervisningstiden mer effektivt, förbättra arbetsmiljön för både elever och lärare samt återupprätta lärarens profession som professionell vad berör undervisning. Det gäller även andra professioner när det berör socialt förebyggande arbete. Det anses vara nödvändigt med en förutsägbarhet i klassrummet, vilket förutsätter förutsägbarhet i organisationen, vilket förutsätter förutsägbarhet i ledningen. I skrivelsen anges att skribenten är angelägen att alla samhällsresurser ofrånkomligt ska sluta upp bakom skolan och skolans lärande uppdrag.

Vidare menar skribenten att det ska vara trygga och upplysta vägar till och från skolan och i skolans närområde och att eleverna har rätt till en studietid fri från mobbing och kränkningar. Liberalerna vill se fasta kontakter med polisen för alla högstadieskolor samt även låg- och mellanstadieskolor i särskilt utsatta områden med behov. Detta då polisen erfordrar uppsikt på de unga i ett tidigare skede. Även droghandel och kriminalitet intill skolgårdar behöver motverkas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelning individ- och familjeomsorg i samråd med utbildningsnämnden, administrativa avdelningen och stadsutveckling i Järva stadsdelsförvaltning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till så kallade studieroteam i skolan. Idag samverkar fältsekreterare och föräldrarådgivare nära med

stadsdelsområdets skolor där insatser kan rättas efter elevens behov. Vad avser elevers behov på en individnivå, finns skolsocionomer tillgängliga på förvaltningens högstadieskolor. De arbetar med skolfrånvaro, sena ankomster och låg måluppfyllelse.

Förvaltningen instämmer att det är av vikt vad gäller stöd till skolorna i att utveckla ett normkritiskt arbetssätt och arbete med våldsprevention. Sedan år 2016 har Järva stadsdelsförvaltning arbetat med etablerade våldsförebyggande universella insatser och program till elever i skolan. *Mentorer i våldsprevention* (MVP) är implementerat i stadsdelsområdets kommunala grund- och högstadieskolor där även elevernas föräldrar erbjuds kompletterande föräldraträffar. Förvaltningen vill påtala att *Agera tillsammans* (AT) numer benämns *MVP Mellanstadiet*, där motsvarande program erbjuds skolans elever inom kommunala mellanstadieskolor.

Agera tillsammans föräldrar är en modell som har arbetats fram av Järva stadsdelsförvaltning i samverkan med utbildningsförvaltningen. Modellen riktar sig till föräldrar vars barn tar del av *MVP Mellanstadiet* i skolan och erbjuds i samverkan med grundskolans kuratorer och andra utsedda nyckelpersoner inom skola och föräldrarådgivning. Då skola och förvaltningen, genom Första linjens socialtjänst, samverkar möjliggörs förutsättningar för ett brett och hållbart arbete med att förebygga våld i tidig ålder. Till exempel genom att föräldrarna erbjuds kunskap och verktyg att hantera frågorna.

Förvaltningen är positiv till att skolpersonal får kompetensutveckling i våldsförebyggande program. Förvaltningen anser att implementera *MVP Mellanstadiet* i alla kommunala skolor i stadsdelsområdet förebygger våld i skolan, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, mäns och pojkars våld mot andra män och pojkar samt mäns våld mot kvinnor. I syfte att skapa samsyn kring våld har personal från skolorna och förvaltningens föräldrarådgivare, under föregående år, haft en gemensam inspirationsföreläsning samt genomgått utbildning i AT.

I och med implementering av programmet ökar skolpersonalens kunskap om våld och normer. De får lära sig om verktyg för att förebygga våld i sin vardag och en ökad samsyn kring våld, normer och hur våld ska förebyggas. Barn, föräldrar och personal får en ökad samsyn samt gemensamma verktyg för att förebygga våld i sin vardag. Idag kompletteras detta arbete med Fritid fri från våld under och efter genomförda föräldraträffar.

Förvaltningen är av samma mening vad gäller vikten av skolsociala team. Idag samverkar fältsekreterare och föräldrarådgivare tätt med stadsdelsområdets skolor där insatser rättas efter elevens behov. Därutöver finns skolsocionomer knutna till stadsdelsområdets högstadieskolor. Om en skolsocionom anser att en elev är i behov av ytterligare insatser erbjuds stöd av föräldrarådgivare. Om det finns behov av kompetens eller stöd från andra professioner kopplas även dessa på i individuella fall. Ett arbetssätt när flera professioner är delaktiga är Barn och unga i samverkan (BUS). Där arbetar socialtjänst, skola och region tillsammans i samverkan för barnet genom en samordnad individuell plan (SIP). Arbete bedrivs intensivt med fokus på skolfrånvaro, sena ankomster och låg måluppfyllelse.

Förvaltningen vill lyfta att det är positivt att socialtjänsten arbetar tillsammans med skolan för en förbättrat situation för eleven. Under en pågående barnavårdsutredning har socialsekreterare ofta utredningssamtal med skolans personal, detta då socialtjänsten vet att en fungerande skolgång är en viktig skyddsfaktor. Om skolgången är ett pågående mål utifrån insatsen så följs detta upp kontinuerligt med elev och skola. Vid mer komplexa fall kan även en sådan form av uppföljning genomföras genom en samordnad individuell plan (SIP) där flera aktörer samverkar kring barnet och dess gemensamma måluppfyllelse. Då arbete för ungas bästa bedrivs med skola som en påtaglig skyddsfaktor, är det vanligt förekommande med mål där skolan är delaktig.

Första linjens socialtjänst och stadsdelsområdets skolor samverkar nära kring föräldrastöd och information till föräldrar om vilka föräldrautbildningar som finns att tillgå. Det finns angivna kontaktpersoner inom fältverksamhet och föräldrarådgivning gentemot respektive skolor i syfte att effektivisera och förenkla samverkan. Detta bidrar även till en tydligare planering om vilket stöd som är aktuellt utifrån lägesbild.

Förvaltningen är positivt till att undersöka behov av särskild undervisningsgrupp efter placering av barn och ungdomar från socialtjänsten. Socialtjänsten följer den bedömning som skolan gör i individuella fall för elever som återvänder från akutskola. Socialtjänsten bidrar i de fall underlag finns vad gäller bland annat mående, beteende och behov.

Förvaltningen instämmer att det i samband med en placering av ett barn eller en ung person är av stor vikt att skolgången inleds omedelbart samt hålls aktuell under hela placeringen, även när denne ska flytta tillbaka till hemmet.

I samband med socialförvaltningens pågående projekt *Skolsamordnare för placerade barn och unga*, kan socialtjänsten i större utsträckning fokusera på att undersöka behov hos barn och unga som varit placerade på institution samt om de ska fortsätta sin skolgång vid hemflytt. Behovet ses även över om vad för insats som är mest lämplig i de fall ordinarie skolmiljö inte anses vara lämplig. Fokus läggs på skolnärvaro och skolresultat. Vid behov initierar skolsamordnaren insatser inom socialtjänstens öppenvård med avsikt att stärka skolgången.

Förvaltningen instämmer i vikten av att det ska vara en trygg miljö i skolans närområde för barn och unga och arbetar på olika sätt för att öka den upplevda tryggheten av utemiljön. Förvaltningen arbetar tillsammans med fastighetsägare i Järva genom trygghetsvandringar i stadsdelsområdet. Detta genomförs i avsikt att inventera utemiljön och observera element som kan påverka den upplevda tryggheten. Detta innefattar även skolgårdar och dess närområde i syfte att säkerställa trygga platser för barn och unga. Polis, bostadsbolag, trafikkontoret, utbildningsförvaltning och invånare medverkar i vandringarna. Innan varje trygghetsvandring informeras delaktiga aktörer och invånare i lokalområdet om möjlighet till deltagande.

Förvaltningen har lagt ett särskilt fokus på dialog med barn och unga i samband med utveckling av skolors närområde. Exempelvis har elever från Rinkebykolan inkluderats tidigt i planeringsprocessen gällande utformningen av en multisportplan i närområdet av Rinkebyskolan. Detta med avsikt att de ska få möjlighet att påverka utformningen och vara med i arbetet med att skapa en attraktiv och trygg plats. Eleverna har bjudits in i projektspecifika riktade dialoger men också själva fått vara med och intervjua andra barn.

Förvaltningen bedriver vidare arbete genom en operativ lägesbild tillsammans med bland annat utbildningsförvaltning och polis. Varje vecka görs en lägesbild för stadsdelsområdet. Syftet är att ge en samlad lägesbild så att resurser kan riktas dit de bäst behövs för att öka tryggheten. Även till dessa lägesbilder informeras delaktiga aktörer och invånare i lokalområdet om möjlighet till deltagande.

Förvaltningen instämmer i vikten av samverkan med skola och polis för de barn och unga som har en komplex problematik. Idag finns plattformar för samverkan mellan socialtjänst, skola och polis.

Den lokala överenskommelsen mellan Järva stadsdelsförvaltning och lokalpolisområdet i Järva (SÖK) har som mål att bland annat motverka unga i riskzon för destruktivt beteende. Målet är att dessa barn upptäcks i tidig ålder och får tidiga insatser, deltar i

strukturerad vuxenledd verksamhet på fritiden och växer upp i en vardag fri från våld och kränkningar. Parter som leder arbetet är Järva stadsdelsförvaltning, Kulturförvaltningen, Svenska Bostäder, Familjebostäder, Polisen, Idrottsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen.

Inom ramen för samverkansöverenskommelsen arbetar stadsdelsområdet med navsamverkan. Syftet är att barn och ungdomar ska få samordnade insatser på grupp- och individnivå, skapa en effektiv samverkan gällande enskilda individer och på gruppnivå genom att se över befintliga samverkansrutiner, bidra till myndighetsgemensam läges- och områdesbild, lättare sätta in gemensamma socialpreventiva insatser på övergripande nivå utifrån den gemensamma lägesbilden samt öka kunskapen om varandras områden och agera som varandras goda ambassadörer. De förväntade resultaten för navsamverkan är snabbare och mer behovsanpassade insatser för individen och grupper därtill att fler främjande och förebyggande sociala insatser sätts in tidigare samt utgår från aktuell och områdesbaserad lägesbild.

Förvaltningen välkomnar arbetsmodeller för att få fler ungdomar att våga berätta om de blivit brottsutsatta av en annan ungdom och delta i den eventuella rättsprocessen om en polisanmälan har gjorts. Det är viktigt att socialtjänst, stödcentrum, fritid, skola och polis arbetar nätverksorienterat och i samhandling med varandra för att erbjuda den utsatta ungdomen och dess familj ett tryggt och samordnat stöd.

Förvaltningen anser att det är av vikt att föräldrar erbjuds verktyg som stärker dem i deras föräldraroll. Första linjens socialtjänst erbjuder stöd i öppna verksamheter för att stärka föräldrarollen genom verktyg och strategier för att vara en aktiv skolförälder.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på motion.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Susanna Juvas Hagbjörk
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Följebrev remiss från kommunstyrelsen Stockholms stad
2. Motion om skolfriid, Jan Jönsson (L)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-10-09
Susanna Juvas Hagbjörk, Avdelningschef	2024-10-08